

NOWA GAZETA ŁÓDZKA

Wychodzi codziennie.

Redakcja i Administracja: Przejazd 8. Tel. 2030.

Rosjanie idą na Przemyśl. Preuskerowi grozi wyrok śmierci. Włochy w przededniu wojny. Spis rannych Polaków.

W Galicji.

(P. A. T.).

Ze Sztabu Zwierzchniego Głównodowodzącego donoszą: Wojska nasze bez przeszkód ze strony rozbitych i cofających się nieprzyjaciół, przeprawiły się przez San, zajęły pozycję podmiejską, a posuwawszy się do Mościsk, znajdują się obecnie w odległości jednego przemarszu od Przemyśla.

W Prusach.

Ze Sztabu Zwierzchniego Głównodowodzącego urzędowo donoszą:

Na froncie wschodnio-pruskim 14 b. m. starć niebyło.

Odnaczenie bułgarskiego generała.

PIOTROGRÓD (PAT). Gen. Radko-Dmitrjew odznaczony został za zasługi w walkach z nieprzyjacielem — krzyżem św. Jerzego 4-tej klasy.

We Włoszech.

RZYM (PAT). Komitet partji radykałów postanowił zwrócić się do rządu z prośbą, by ten korzytał obecnie z pomysłnej chwili i wystąpił czynnie w celu przywrócenia Włochom granicy naturalnej. Komitet radzi, by rząd poważnie zastanowił się nad sprawą, czy interesy ekonomiczne i polityczne państwa nie wymagają obecnie natychmiastowego przejścia od neutralności do czynnego udziału w toczącej się wojnie?

Włosi a wojna.

RZYM (PAT). Na zwołaniu zorganizowanym przez partje narodowe w celu uczczenia pamięci ochotni-

ków, którzy zginęli w szeregach armji serbskiej, mówcy domagali się, by Włochy przyjęły udział w koncercie europejskim stanawszy po stronie Francji.

Znamienne.

RZYM. (W. A. T.) „Cor. d'Italia“ zamieszcza znamienne informację, iż wojskowi attaché włoscy w Berlinie i Wiedniu zostali odwołani równocześnie.

Losy kata-komendanta.

PIOTROGRÓD. (WAT.) Pisma tutejsze donoszą, że wzięty do niewoli na granicy austriackiej major pruski Preusker, będzie oddany pod sąd wojenno-polowy, gdyż nie ulega kwestji, iż ten człowiek-zwierzę przekroczył niejednokrotnie prawa wojny w sposób najbardziej krzyżący. Sąd polowy będzie mógł wydać na niego na tej zasadzie wyrok śmierci.

Z Francji.

PARYŻ. (PAT.) O godz. 11 w. ogłoszono następujący komunikat:

„Nasze lewe skrzydło zetknęło się na całej linii nie tylko z arjergardą, lecz i z centrum armji nieprzyjacielskiej. Wojska nasze weszły do Amiens, opuszczonego przez wojska niemieckie. Nieprzyjaciel prawdopodobnie zajął pozycję obronną przy rzece Ene. Centrum niemieckie, jak widać, pragnie opierać się armji francuskiej. Na wzniesieniach północno-zachodnich i na północ od Rheims, pomiędzy górami Argońskimi i rzeką Maas nieprzyjaciel cofa się w dalszym ciągu.

Na prawym skrzydle udało się nam odbić Troillon. W Lotaryngji francuzi nie ustają w ściganiu Niemców w dalszym ciągu. Stan sanitarny wojska — wysmienity.

Całe terytorjum od Nancy do Wogezów wolne jest zupełnie od Niemców.

Z południowego terenu.

RZYM (WAT). Wojska serbskie przeprowadzają się w znacznej sile przez Dunaj. Artylerja austriacka próbowała stawić opór, ostrzeliwując przeprawy, zmuszona jednak została do milczenia. Przeprowadzone już oddziały serbskie staczają nieustan-

ne potyczki z podjazdami austriackimi z pomyslnym naogół dla siebie skutkiem.

Z Dalekiego Wschodu.

TOKIO (PAT). Japończycy zajęli Pindao, odległe o 40 mil od Ciindao. Namura naznaczony generał-gubernatorem Kwantunu.

Sily Niemców.

LONDYN (WAT). „Dail Mail“ w ten sposób określa obecny stan armji niemieckiej: Na froncie francuskim Niemcy mają 25 korpusów, w Belgji 2, w Prusach Wschodnich 10, na froncie austriackim 2 i w twierdzach 2, razem 41 kopus. Liczbę zabitych i rannych określa pismo na 350 do 400 tysięcy ludzi, czyli cyfrę, odpowiadającą liczebności 8 korpusów.

Dla wspólnej sprawy.

BRPDEAUX (P. A. T.) Poincaré w radzie ministrów odczytał gratulacyjny telegram króla Belgów z powodu otrzymanych zwycięstw. W odpowiedzi wysłał zaś telegram z podziękowaniem, zakończony w sposób następujący: „Kiedy nastąpi chwila zapłaty sprawiedliwej — nikt nie zapomni, jak wiele Wasza Królewska Mość i waleczny lud belgijski zrobili dla tryumfu wspólnej sprawy“.

Maks Lindner.

PARYŻ. (WAT) „Matin“ donosi, że słynny aktor kinematograficzny Maks Lindner, który wstąpił, jako ochotnik do armji francuskiej, został zabity w jednej z bitew pod Saisson.

Ranni Polacy w Piotrogradzie.

W szpitalu Aleksandrowskim: Lemiesz Boleław, Fillpówcz Seweryn.

W szpitalu Ewangelickim polowym: Bogucki Wojciech, Licht Icek.

W szpitalu Obuchowskim: Gołebiowski Jakób, Karwowski Stefan, Bartoszewicz Władysław, Kwiatkowski Feliks, Tchorzewski Tomasz, Krasucki Stanisław.

Ranni Polacy w Żytomierzu.

W szpitalu wojskowym: Lipski Albert — w nogę, Święcki Ignacy, Trepka Stanisław — w lewą pachwinę, Ciechański Adam — w lewe ramię i Mańczyński.

Armja niemiecka cofa się.

LONDYN. (PAT.) Bitro Prasy donosi, że w ciągu dnia wczorajszego Niemcy byli powstrzymani przy rzece En, gdzie armja francusko-angielska po krwawej bitwie opanowała prawie wszystkie przeprawy na tej rzece i zabrała dużo jeńców do niewoli.

Z głównego sztabu francuskiego komunikują, że armja niemieckiego następcy tronu przeniosła swoją główną kwaterę do Mont-Cofon.

„Aniołowie pokoju“.

WASZYNGTON. (PAT.) Poseł niemiecki wszelkimi siłami stara się skłonić opinię publiczną do polepszenia sprzymierzeńców, którzy nie wyrazili bynajmniej gotowości zawarcia pokoju, zaproponowanego im przez Niemcy.

Poseł dowodzi, że Niemcy na wszystkich terenach wychodzą z walk zwycięsko i że wszystkie wiadomości o sukcesach sprzymierzeńców są jedynie wymysłem i zaznacza, że Niemcy nie wykonali swego planu zajęcia Paryża jedynie w chęci przerwania toczącej się wojny i zawarcia pokoju w Waszyngtonie, przy współdziałaniu przyjacielskiej Ameryki.

Poseł jednak doznał zawodu, gdyż pisma w dalszym ciągu pozostają wrogo usposobione dla Niemców.

Brawura wojsk angielskich.

KOPENHAGA (WAT). Na terenie lasu Argońskiego toczy się od wczoraj zacięta, krwawa walka. Niemcy czynią rozpaczliwe wysiłki, aby nie dać się odciąć od armji bawarskiego następcy tronu, gdyż w takim razie centrum armji niemieckiej zostało by złamane.

W walce bierze udział kilka świeżych dywizji wojsk algierskich, które z niesłychaną brawurą rzucają się do ataku na najbardziej niebezpieczne pozycje nieprzyjaciela, wywołując podziw wśród swoich i nieopisane zamieszanie oraz panikę w szeregach Niemców.

Ograniczenie:

PIOTROGROD. (P.A.T.) Ogłoszone zostało Najwyżej zatwierdzone postanowienie Rady ministrów o ograniczeniu praw handlowych podanych państw, które nie udzieliły przedstawicielom rosyjskiego handlu i marynarce handlowej rosyjskiej praw przysługujących państwom najwięcej uprzywilejowanym w tych krajach.

Protest przeciwko zniesieniu kapitulacji.

LONDYN (WAT). Donoszą tu z Konstantynopola, że protest mocarstw trójporozumienia, łącznie z Włochami, przeciwko zniesieniu kapitulacji, wywołał w tureckich sferach rządowych wielkie wrażenie, pomimo to, iż wszyscy byli przygotowani na taki obrót sprawy.

Wyjaśniło się, że głównym inicjatorem tego aktu był poseł niemiecki w Konstantynopolu, któremu przy pomocy Enwera paszy udało się przeprowadzić ten projekt, obliczony na poróżnienie Turcji z mocarstwami trójporozumienia.

Echa porażki w Wiedniu.

RZYM (WAT). „Secolo“ donosi z Wiednia, że ostatnie wiadomości, nadchodzące tam z galicyjskiego terenu walki,

wywołały w austriackich kołach wojskowych oszałamiające wrażenie, przynębnienie i zupełną konsternację.

Nikt już obecnie nie wierzy w powodzenie obrony, zapewnia pismo, nikt nie ma nadziei ratunku. Powołanie pod broń ostatnich klas rezerwy nie daje najmniejszej nadziei poprawy sytuacji już choćby tylko ze względu na zupełną surowość tego materiału wojennego i na brak czasu dla przeprowadzenia choćby najbardziej powierzchownych ćwiczeń.

Sfery rządowe nie mogły tym razem ukryć prawdy i wydano komunikat o porażce, przedstawiający sytuację w barwach dość bliskich prawdy.

W końcu komunikat wyraża nadzieję, że da się zatrzymać siły rosyjskie w promieniu twierdzy Przemysł, co da możliwość armji austriackiej skoncentrowania się i rozpoczęcia nanowo walki.

W stolicy panuje niebывale zamieszanie i panika. Mieszkańcy gromadnie opuszczają miasto. Jeden tylko cesarz zachował niezwykłą odporność i hart ducha. Wydał on szefowi swojej kancelarji przybocznej rozkaz informowania z najdalej idącą drobiazgowością o wszystkich wydarzeniach na terenie wojny pod groźbą surowej odpowiedzialności w razie zatajania prawdy.

Wiadomości bieżące.

Zamiejscowe.

Offary wojny.

„Artist“ donosi, że wskutek kryzysu pozostało na bruku bez chleba i pracy z górą 60,000 szansonetek itp. artystek szantowych w całym Niemczech. W samym Berlinie jest ich kilkanaście tysięcy.

Przymusowy pobór rekruta przez Niemców w Królestwie.

(a) Jak nam donoszą z zupełnie wiarogodnego źródła, władze niemieckie dokonywują w Sosnowcu i okolicy oraz Zagłębiu Dąbrowskiem poboru do szeregów wojsk niemieckich osób, zdolnych do noszenia broni, w wieku od lat 17 do lat 45.

Wielu.

(a) Wojska niemieckie opuściły Wielu.

Z Piotrkowa.

(a) Do Piotrkowa powróciło wielu urzędników sądu okręgowego. W sądzie okręgowym odbyła się narada w sprawie otwarcia czynności sądowych po ferjach letnich.

W tych dniach przybył do Piotrkowa prezes sądu okręgowego, Wołkow.

Otwarto wydział hypoteczny gubernjalny i kancelarję rejentów.

Onegdaj w Piotrkowie odbył się dzień sprzedaży znaczków Czerwonego Krzyża.

Z urzędu gubernjalnego.

(a) W Piotrkowie urząd gubernjalny rozpoczął swe czynności.

Gubernator przyjmuje interesantów od godz. 9 rano do południa.

Od godziny 1 do 2 po południu przyjmowani są słowianie, poddani austro-węgierscy w sprawach dotyczących przyjmowania poddaństwa rosyjskiego.

Komunikacja kofejowa z Piotrkowem.

(a) Pociągi osobowe kolei warszawsko-wiedeńskiej przychodzą do Piotrkowa raz dziennie, o godz. 5 po poł., powracają zaś do Warszawy o godz. 6 wiecz.

Ruch pasażerski jest nader słaby. Poza Piotrków pociągi osobowe nie są wypuszczane. Kursują tylko do Rozprzys rezerwy służbowe.

Zmiana miejsca przeznaczenia.

(k) Dowiadujemy się, iż wojsko niemieckie zabrało wszystkie towary znajdujące się w Szczypiornie, a przeznaczone

do dalszego wysłania do Cesarstwa i Królestwa i wysłało je do Leszna (Liśsa w ks. pozn.). Wartość towaru określają na kilka milionów rubli.

Stajnie ks. Lubomirskiego.

(a) W majątku Kruszyny pod Piotrkowem wywieziono do Warszawy wszystkie konie stajni wyścigowej ks. Lubomirskiego. Nastąpiło to z obawy przed grabieżami wojsk niemieckich.

Miejscowe.

Polska kuchnia dla inteligencji.

Z inicjatywy art. malarza Wacława Przybylskiego utworzona została na czas wojny i kryzysu tania kuchnia dla inteligencji polskiej przy Stowarzyszeniu techników, które ofiarowało na cel ten swój lokal przy ul. Spacerowej nr. 21. W nowej jadłodajni towarzyskiej wydawane będą skromne lecz posiłki i smaczne obiady — w liczbie około 100 dziennie, w cenie 35 kop.

Protoktorat i czynną opiekę nad polską kuchnią przyjęła prezesowa pani inż. Eugenjuszowa Krasuska.

Kuchnia zaczęła funkcjonować już w bieżącym tygodniu.

O węgiel dla Łodzi.

(k) Jeden z Warszawskich domów handlowych zwrócił się do magistratu m. Łodzi z propozycją dostawy dla Łodzi donieckiego węgla kamiennego. Przewóz węgla na terytorjum kolejom Charkowskim dom handlowy przyjmuje na siebie, pozostawiając sprawę dalszego przewozu z Warszawy do Łodzi zabiegom magistratu.

Ze szpitala miejskiego.

Ruch chorych od dnia 7 do dnia 14 września 1914 roku przedstawiał się w sposób następujący: chorych na ospę było 6, wypisało się 2, pozostało 4; na szkarlatynę było—20, przybyło 6, wypisało się 3, zmarła 1, pozostało 22; na obserwacji był 1; na dyzenterję było 10, przybyło 6, wypisało się 4, pozostało 12. Razem było 36, przybyło 13, wypisało się 9, zmarł 1, pozostało 39.

Z Gimnazjum żydowskiego.

Istniejące w Łodzi męskie gimnazjum żydowskie rozpoczyna rok szkolny w niezminiejszonym rozmiarach. Wykłady zaczną się w tym tygodniu.

„Głód szkolny“.

Pisma rosyjskie notują fakty „głodu szkolnego“, polegającego na braku sił pedagogicznych w miastach—z powodu powołania do służby wojskowej wielu nauczycieli oraz zatrzymania znacznego zastępu pedagogów zagranicą w chwili wybuchu wojny, i braku lokalów szkolnych, zwłaszcza po wsiach. Dużą ilość lokalów oddano na potrzeby szpitalnictwa wojskowego. Nadto — co jest objawem wielce charakterystycznym — wraz z „otręźwianiem“ wsi wzrasta potrzeba otwierania nowych szkół wiejskich i ofiarność gmin na cele nauczania dzieci.

O opał dla Łódzian.

(a) Przy Komitecie obywatelskim niesienia pomocy biednym organizuje się sekcja zaopatrzenia ludności m. Łodzi w opał i materiały oświetlające, t. j. naftę, drzewo, węgiel, koks, zapałki itp.

Tegoroczny pobór wojskowy.

(a) Wobec pogłosek, krążących wśród ludności, o tem, jakoby w obrębie gubernji piotrkowskiej miano przyspieszyć pobór rekrutów do wojska, zacierpnaliśmy informacji ze źródła wiarogodnego o istnym stanie rzeczy, a mianowicie: Komisja poborowa czynności swe przy porborze i superrewizji rekrutów w roku bieżącym dokonywać będzie jak zwykle w miesiącu październiku.

W tych zaś miejscowościach gubernji piotrkowskiej, gdzie z powodu działań wojennych nie będzie można dokonać poboru w czasie właściwym, tenże pobór zostanie uskutecznionym później. Żadnych poborów wojskowych przed terminem właściwym dokonywać się nie będzie.